

Tilsynsrapport for Sofiehøj friskole – skoleåret 2019-2020

Tilsynsførende Jens Pietras har besøgt skolen 3 gange i skoleåret 2019- 2020, nemlig deltaget i bestyrelsesmødet 17. september 2019, et tilsynsbesøg 30. september 2019 og endelig et tilsynsbesøg mandag 8. juni 2020.

Besøget i efteråret var et såkaldt almindeligt tilsynsbesøg, hvor jeg besøgte alle klasser og havde en oplysende og relevant samtale med skolens ledelse om skolen og dens virke.

Dette års besøg 8. juni var et noget andet og specielt besøg, da det lå umiddelbart efter oplukningen efter COVID 19-pandemien. Dette besøgs intention og genstandsfelt var at få en selverfaret og oplevet status på, hvordan skolen generelt, ledelse, lærere og ikke mindst elever var/er kommet igennem pandemien og oplukningen og et glimt ind i skolens hverdag forsommeren 2020.

Alle elever er tilbage efter nedlukningen og skolen fungerer, dog ikke som sædvanligt. Forespurgt om eleverne har været bange og giver udtryk for angst i forbindelse med pandemien oplyses det, at dette ikke er tilfældet. Efter en kort snak mellem lærere og elever om pandemien første skoledag efter genoplukningen er dette emne ikke mere aktuelt.

Under dette års besøg fik jeg også mulighed for at samtale med skolens leder, mulighed for at deltage i undervisning og andre aktiviteter, at have åbenhjertelige samtaler med en række lærere og rigtig mange elever.

Som tilsynsførende skal man jf. lovgivningen på området overordnet holde øje med og finde tegn på at skolens undervisning og hele virksomhed "står mål med" hvordan folkeskolens undervisning tænkes og praktiseres mv.

Som tilsynsførende skal man endvidere undersøge om et række formelle ministerielt formulerede kriterier på skolen overholdes og udmøntes, såsom om der på skolen undervises på dansk, at undervisningen præges og gennemsyres af frihed og folkestyre, om undervisningen i ord og handling er demokratisk, om gældende grundlæggende friheds- og menneskerettigheder overholdes, om der er kønsligestilling og endelig om skolen modtager pengebeløb (donationer) over kr. 20.000,- hvis ja, fra hvem og med hvilket formål.

Overordnet set kan det konkluderes, at Sofiehøj Friskole og dens undervisning helt entydigt står mål med hvad der forventes i folkeskolen. Der undervises naturligvis på dansk og demokratisk dannelse står centralt i skolens værdigrundlag og gennemsyres skolens praksis. Der er kønsligestilling. Skolen har (desværre) ikke pengestærke venner, der donerer større beløb. På skolen er der gennemsigtighed vedr. budgettet.

Sofiehøj Friskole er alt i alt en veldrevet skole med et stærkt værdigrundlag og en stærk og synlig profil. Skolens hele virke bærer præg af seriøsitet og stor villighed til at lære.

Atmosfæren på skolen er åben og imødekommende. Alle trives, motivationen er stor, lærerne understøtter elevernes læring og alle elever lærer efter bedste evne.

Observationer og iagttagelser fra mit besøg 8. juni

Besøget lå mandag 8. juni om formiddagen, dvs. efter genoplukningen af skolen efter pandemien. Jeg startede forud for min deltagelse i dagens undervisning med at mødes med en række lærere på lærerværelset, hvor vi kort snakkede om nedlukningen, om nødundervisningen og overgangen til den mere regelmæssige virtuelle undervisning. Om forberedelserne af genoplukningen og de forskellige faser i denne proces.

Hovedindtrykket fra dagen er, at de klare regler om afstand, adfærd og hygiejne giver tryghed og at den delvise pædagogiske frisættelse på mange områder har gavnet skolen. Det er tydeligt at alle er glade for at være tilbage og at alle gør sig umage – både lærere og elever. Der spores stor motivation, god trivsel, stor lærermæssig didaktisk opfindsomhed, læringsparate elever og gode relationer hele vejen rundt.

Skoledagen præges af variation, fokuseret læring, projekter og udeskoleaktiviteter. Dette mikser ud til at være godt og opleves som en succes for alle.

Alle, dvs. både lærere og elever omtaler de eksterne læringsrum og udeskoleaktiviteter med stor begejstring og indlevelse – bevægelse og udeskole er et hit.

På dagen så jeg og deltog jeg i flg. aktiviteter

Her følger en række øjebliksbilleder og indtryk

Jeg startede i 9. klasse, hvor klassen havde idræt. Klassen, som bestod af 18 elever, blev introduceret til et adventure race-inspireret forløb, hvor eleverne i grupper skulle finde en velegnet lokalitet på skolen eller i nærområdet. I forhold til lokaliteten skulle de beskrive en fysisk aktivitet af 5-10 min. varighed, som de andre elevgrupper skulle gennemføre på den dag, hvor løbet skulle gennemføres. Som optakt til forløbet så eleverne en oplysende inspirationsvideo om professionelle adventure races. Eleverne lyttede aktivt og stillede opklarende meget fornuftige spørgsmål, såsom om roller, om brug af redskaber, varighed og intensitet, da eleverne ikke kunne benytte omklædnings- og badefaciliteter. Efter spørgsmål og svar satte i gang med den stillede opgave.

Jeg spurgte om eleverne var glade for at vende tilbage og om hvordan det havde været at være hjemme, hvor undervisningen havde været organiseret virtuelt. Alle sagde, det havde fungeret. De var meget glade for at vende tilbage. At det var godt at møde de andre igen og være sammen og at den undervisning de nu modtog gav god mening og var OK. Nogle af eleverne gav endda udtryk for at de oprigtigt havde savnet skolen, lærerne og fagene.

Næste aktivitet jeg observerede og deltog i var faget håndværk og design i 5. klasse, hvor eleverne var i gang med at vedligeholde og opfriske udelegearealerne med koste, maling, pensler mv. Eleverne var ivrige og aktive og løste de stillede opgaver med stor engagement. Nogle elever fortalte, at de var "slaver" og at de var "udsat for børnearbejde" – sagt med et stort glimt i øjet. Jeg spurgte lidt ind til eleverne, hvor de her gav udtryk for, at det var helt OK, og at de var glade for og stolte over at kunne opfriske legearealerne, så alle igen kunne få glæde af dem.

Næste klasse arbejdede også ude. Det var 8. klasse, som i naturfag øvede sig til den forestående årsprøve. De var opdelt i en række grupper, hvor de øvede og holdt generalprøve. Eleverne var meget seriøse og hjalp hinanden med formuleringer og gode råd til deres præsentationer mv. Deres arbejde bar præg af godt samarbejde og stor seriøsitet.

Jeg snakkede med nogle grupper og de fortalte om deres projekter. Jeg benyttede også her lejligheden til at spørge ind til hjemsendelsen, karantænen og genoplukningen. Alle gav udtryk for, at de var glade for at komme i skole igen og at de trivedes og havde stor lærelyst.

Næste klasse (3.klasse) jeg besøgte var indendørs, hvor klassen arbejdede med matematik. Den aktivitet jeg overværede var legen "at sænke slagskibe" i et koordinatsystem. Eleverne gik til opgaven med stor iver.

Så gik turen til 1. klasse som havde dansk. Her lagde jeg mærke til bordopsætningen og elevernes placering ved bordene. Eleverne sad ved bordenderne og ikke som sædvanligvis ved siden af hinanden ved tomandsborde. En god og meget praktisk løsning, nu hvor de skulle holde afstand. Eleverne arbejdede med læsebøger med tilhørende arbejdsbøger. Eleverne var læringsparate og meget ivrige med at læse de stillede opgaver. De blev bedt om at skive i børneskriv. Det synes, jeg gav rigtig meget mening. Flere gange i løbet af mit besøg, specielt i de yngste klasser blev eleverne opfordret til at formulere sig i børneskriv.

Der var stor variation i læringsaktiviteterne. Efter ordøvelser skulle eleverne læse i deres frilæsningsbøger. Så var det tid til en tier-mad. Her lagde jeg mærke til, at eleverne havde taget en række hygiejneregler til sig. De stillede sig uopfordret op på en lang række og gik en efter en frem og vaskede hænder. Flot!

Mens eleverne spiste fik de læst op af en spændende bog. Her forlod jeg klassen.

Næste klasse var 2. klasse, som i dansk arbejdede med følelser i børnehøjde. Emnet de arbejdede med hed "Inderst inde". Eleverne havde i en foregående time set en film om emnet. Nu evaluerede læreren elevernes indtryk og satte fokus på udvalgte følelsesmæssige temaer. Eleverne var gode til at huske, hvad filmen havde handlet om og om de følelser, der havde været præsenteret i filmen. De bidrog alle med egne eksempler på følelser og situationer, hvor de havde været følelsesmæssigt berørt. Jeg var meget imponeret over hvor langt omkring læreren og eleverne kom med emnet.

Næste klasse jeg besøgte var 4. klasse, som havde engelsk. Eleverne havde set en mindre film om klassikeren Hamlet af Shakespeare. Nu skulle de læse op for hinanden for at repetere filmens indhold og for at tematisere udvalgte problematikker. De fik en kort instruktion og fik lov til at læse både inde og ude op for hinanden. Læreren gik rundt, opmuntrede og stilladserede læsningen. Nogle elever løste opgaven inde, mens andre gjorde det samme udendørs.

Mit næste besøg var i 7. klasse, her havde de også engelsk. Aktiviteten var et stjerneløb, hvor eleverne forskellige steder på skolen skulle løse opgaver fx de engelske navne på 10 forskellige grøntsager, som blev vist på et foto e. lign.

Sidste stop var i 6. klasse, som arbejdede med forberedelser i forhold til en matematikaflevering. Eleverne arbejdede her også både inde og ude.

Efter min tur rundt klasserne havde jeg en meget konstruktiv samtale med skolens leder Elisabeth om skolen og dens virke.

Jeg var, da jeg kørte fra skolen meget glad og opmuntret. Jeg havde mødt en god og velfungerede skole med gode og kompetente lærere, som underviste meget lærevillige og velmotiverede elever. Tak for det til alle!

Generel opsummering

Jeg ser, når jeg besøger skolen, en elevgruppe, der er gode til at arbejde selvstændigt med stoffet. I det hele taget ses en meget selvstændig elevgruppe, hvor mange elever tager ansvar og initiativ.

Eleverne virker også til at være meget trygge. De tør frit tale i timerne, og selv elever, der har svært ved at læse, melder sig gerne til oplæsning i timerne. Dette viser, at eleverne er trygge i skolen.

Der hersker generelt en god, glad og positiv stemning på skolen.

Mine besøg på skolen har været meget positive, opmuntrende og oplysende.

Står mål med

På alle de formelt stillede spørgsmål vedr. om undervisningen står mål med, hvad der forventes af undervisningens indhold og niveau, lærernes handlen og eleverne læringsudbytte i folkeskolen kan der for Sofiehøj friskoles vedkommende svares entydigt ja.

Frihed og folkestyre

På alle stillede spørgsmål vedr. temaet frihed og folkestyre kan også for Sofiehøj friskoles vedkommende svares entydigt ja.

Skolen er en værdibaseret skole med tydelige og dagligt italesatte og ikke mindst udlevede værdier, såsom gensidig respekt, ærlighed og retfærdighed.

Donationer

Skolen modtager ingen donationer, der er omfattet af de gældende regler på området.

Sammenfatning

Skolens virke og hele dagligdag samt elevernes læringsudbytte af undervisningen står fuldt mål med folkeskolens mål og øvrige formelle krav.

Skolen er en velfungerende mindre lokalt forankret værdibaseret skole med glade og lærevillige elever og med en kompetent ledelse og et professionelt og kompetent personale.

Mine observationer og samtaler med lærere, elever og skolens ledelse viser med al tydelighed, at alle har gjort sig stor umage for at få skolen til at fungere optimalt igen efter nedlukningen. Det er

længe siden, at jeg har set så mange velmotiverede både lærere og elever, som udstråler udpræget glæde, stor og målrettet motivation samt lyst til læring.

Ovenstående iagttagelser er mine umiddelbare observationer og iagttagelser. Jeg håber for alle at de åbenlyse gevinster, der er opnået under og efter nedlukningen også vil have længerevarende virkninger.

Træerne vokser ikke ind i himlen – heller ikke på Sofiehøj friskole. Som det fremgik af min beskrivelse af min dag på skolen i forsommeren var en række fag i centrum for dagens aktiviteter, såsom dansk, matematik, sprog og naturfag. I den projektorienterede organiserede skole bliver en række fag vindere, mens andre fag forsvinder eller bliver konturløse redskabsfag for projekternes kernefag. De mindre fag hører også til i fagrækken og har hver især deres selvstændige profil. Et opmærksomhedspunkt for et senere besøg på skolen vil være at undersøge i hvilket omfang skolen har formået at bevare den projektorienterede undervisning samtidigt med at man tilgodeser alle fag og deres kompetenceområder.

Skolens største udfordring er elevtallet, som kunne ønskes at være lidt større. Skolens ledelse så gerne et elevtal på ca. 200. Antallet af elever allokerer ressourcer og flere elever ville betyde flere ressourcer, som kunne bruges på at realisere skolens ønsker om at lave en endnu bedre skole for alle.

En anden udfordring har været lærerskifter. Her har skolen fundet et velfungerende lærerteam, der nu giver stabilitet og som udvikler skolen.

Sofiehøj Friskole skole en rigtig god skole for alle. En skole som alle kan være stolte over. Jeg glæder mig til at fortsætte mit konstruktive og gode samarbejde med skolen i det/de kommende år.

Jens Pietras, juni 2020